

Den här utredningen har gjorts på begäran av markägarna vid det översvämmade området vid Storträsk i Evitskog. Nylands Svenska Lantbrukssällskap som är ledande expert på lantbruksfrågor i Nyland har genom växtodlingsrådgivare Staffan Eliasson gjort denna utredning. Staffan Eliasson har god erfarenhet av växtodling och har besökt fastigheten Ollas under en längre tid och känner därmed situationen väl.

Förbättring av åkermarken vid Storträsk i Evitskog Kyrkslätt

Nuläget

Ca 15 ha av åkermarken översvämmas årligen. Åkermarken som översvämmas är gammalt sjöbotten. Orsaken till de återkommande översvämningarna är åkermarkens låga läge i förhållande till den närliggande sjön Storträsket. Även åkrarnas arrondering och profil orsakar översvämningar. Profilen på åkrarna gör att ingen täckdikning går att utföras i dagsläget. Området kring den översvämningsdrabbade arealen är mycket kuperat vilket ytterligare ökar risken för erosion och näringsurlakning. Jordarten är mullrik och bördig till sin natur samt att det under perioden 1960-1990 odlats intensivt potatis/sockerbetor vilket höjt jordens bördighet t.ex. fosfornivån. Förutom urlakning av främst fosfor sker det denitrifikation då marken översvämmas eller är vattenmättad. Denitrifikation är en mikrobiologisk process där nitrat omvandlas till kvävgas. I nuläget har man försökt torrlägga området genom att pumpa bort ytvattnet. Att pumpa bort näringsrikt ytvatten till Storträsket är ingen hållbar lösning.

Höjning av åkermarken

Lösningen på de kontinuerliga översvämningarna är att höja markprofilen. Genom att med jordmassor höja åkerprofilen med åtminstone 1 meter eliminerar man översvämningar. Jordschaktningsarbetet bör ske så att den bördiga matjorden skrapas av varefter man fyller på med tillskotts jord, till sist läggs den näringsrika matjorden tillbaka på samma plats men på en högre nivå.

Effekter av en höjning av åkermarken

Åkrarna översvämmas inte längre. Näringsämnen hålls kvar i åkermarken, urlakningen blir minimal jämfört med nuläget. Möjlighet att göra en fungerande dränering. Denitrifikationen uppstår inte längre. Större odlings säkerhet som resulterar i avsevärt högre medelskördar av en högre kvalitet. Hög skörd i förhållande till insatser är bra ur miljöhänsyn, dvs bra näringsbalans. Möjlighet att odla flera olika odlingsväxter, även höstsådda grödor. Möjlighet till bättre växtföljd. Åkrarna skulle torka upp jämnare. Bättre arrondering skulle bidra till minskad körning med traktor och redskap per hektar. Minskad åkertrafik är bra för markstrukturen samt energisparande. För landskapsbilden skulle en höjning av markprofilen ha liten påverkan. Allt skulle se ut som idag förutom att markprofilen skulle var aningen högre och växtligheten mera välmående.

Största positiva effekten av en höjning av åkermarken skulle trots allt bli miljön. Minskad urlakning av fasta partiklar, minskad urlakning av fosfor samt utebliven denitrifikation. Storträskets vattenkvalitet skulle bli den stora vinnaren.

Våtmark eller sedimenteringsbassäng

I samband med jordschaktningsarbetet kunde man göra en sedimenteringsbassäng eller våtmark vid utfallsdiked mynning. Sedimenteringsbassängen/våtmarken skulle ytterligare förbättra vattenkvaliteten. Förutom förbättrad vattenkvalitet kunde det också ha positiv effekt för fågel och vilt med en liten våtmark. Landskapets mångfald skulle gynnas av en våtmark.

Staffan Eliasson

Växtodlingsrådgivare

Nylands Svenska Lantbrukssällskap

Elisabetsgatan 21 B 8

00170 Helsingfors

Tel +358 40 533 6497

staffan.eliasson@nsl.fi

www.nsl.fi